

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä 05.11.2024

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 05.11.2024

Päätös Rudus Oy:n maa-aineslupahakemuksesta, Uusikylä, Nastamäki

492/11.01.00.05/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristönsuojelutarkastaja Aleks Hattunen, p. 044 483 0054

Päätös

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää hyväksyä maa-aineslain 7 §:n tarkoittamana ympäristönsuojeluviranomaisena Rudus Oy:n maa-aineslain 4 §:n mukaisen hakemuksen maa-aineksen ottamisesta kiinteistöltä 532-409-1-1172 perusteluosassa esitetysti ja antaa tässä päätöksessä maa-ainesten ottamista varten tarpeelliset määräykset. Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

TIIVISTELMÄ

Rudus Oy hakee lupaa soran ja hiekan ottamisen jatkamiseksi Nastolan Uusikylässä sijaitsevalta kiinteistöltä Nastamäki 532-409-1-1172. Hakemuksen mukaisen ottamisalueen pinta-ala on 12,14 ha, josta 11,10 on varsinaista kaivualuetta. Alueelta on tarkoitus ottaa maa-ainesta yhteensä 1 070 000 m³ seuraavan 15 vuoden aikana. Alueesta noin 2/3 on avattua

hiekkasorapintaista aluetta ja lähes 1/3 on metsäpeitteistä. Otettua aluetta on maisemoitu/luiskattu kahdesta kohdasta noin 1 ha:n alalta.

Ottoalue sijaitsee Lahti-Kouvola välisen VT12 ja Lahti-Kouvola junaradan pohjoispuolella sekä Selkolantien ja Ylämaantien risteyksen luoteispuolella. Ottoalue sijoittuu Nastolan itäosaan, noin 3 km etäisyydellä litin kunnan rajalta. Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat ottoalueesta noin 110 m ja 130 m etäisyydellä lounaassa.

Maa-aineksen ottamiselle on myönnetty luvat vuosina 2004 ja 2014, ja nyt haettava lupa kohdistuu samalle alueelle kuin aiemmin myönnettyissä luvissa. Lisäksi alueella tehtävälle harjusoran murskaukselle on myönnetty erillinen, toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa (D/992/11.01.00.01/2014).

LUVAN HAKIJAT JA YHTEYSHENKILÖ

Rudus Oy (Y-tunnus 1628390-6) PL42, 00381 Helsinki

Vastuuhenkilö Arto Solante, yksikön päällikkö, 020 447 5407

ASIAN VIREILLE TULO

Hakemus on tullut vireille Lahden ympäristönsuojeluviranomaiselle 8.8.2023. Ympäristönsuojeluviranomainen edellytti hakemukseen täydennystä luontoselvityksen osalta. Rudus Oy toimitti päivitetyn lupahakemuksen 28.6.2024.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Haettavan luvan mukaista toimintaa on harjoitettu alueella jo pitkään.

Alueelle on myönnetty maa-ainestenottoa ja -jalostamista koskien seuraavat luvat:

- Maa-aineslupa, Lahden kaupunki, Lahden seudun ympäristölautakunta, 25.11.2014 § 82
- Ympäristölupa, Lahden kaupunki, Lahden seudun ympäristölautakunta, 25.11.2014 § 83

OTTAMISALUEEN SIJAINTI- JA KIINTEISTÖTIEDOT SEKÄ KAAVOITUS

Kohde sijaitsee Lahden kaupungin Uudenkylän kylässä tilan Nastamäki alueella. Kiinteistörekisteritunnus on 532-409-1-1172. Kiinteistö on Rudus Oy:n omistuksessa.

Alue on Lahti-Kouvola välisen VT12 pohjoispuolella ja edelleen Lahti-Kouvola välisen radan pohjoispuolella Nastolan itäosassa noin 3 km etäisyydellä litin kunnan rajalta, Selkolantien ja Ylämaantien risteyksen luoteispuolella.

Suunnittelualueella on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014. Maakuntakaavassa alue on merkitty merkinnällä eo, maa-ainesten ottoalue. Alueella on voimassa lisäksi koko kaupungin oikeusvaikutteinen yleiskaava, jossa alue on merkitty EO/MU-1 maa-ainesten ottoalue/maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta sekä Uudenkylän osayleiskaava, jossa alue on merkitty maa-ainestenottoalueeksi/maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi.

LÄHIMMÄT HÄIRIINTYVÄT KOHTEET

Alueen ympäristössä on harvakseltaan asutusta. Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat noin 110 ja 130 metrin etäisyydellä lounaassa.

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee reunamuodostuman päällä, jossa maanpinta on keskimäärin tasolla +120. Ottamisen loppuvaiheessa

ottoalueen alimmat yläreunakorot ovat noin +118 ja korkeimmat lähes +130. Valtaosin yläreuna on tasolla +120...125. Ottamisen alin pohjataso on +100.

Lähimpien asuinrakennusten ja ottamisalueen pohjatason väliin jää korkea luontainen meluste. Melua ja pölyä tuottavat toiminnot tapahtuvat valtaosin ympäröivää maanpintaa alhaisemmalla tasolla.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET JA SUOJELTAVAT KOHTEET

Maa- ja kallioperä

Alue sijaitsee I Salpausselän reunamuodostuman alueella. Ottamisalueen luontainen maanpinta on melko tasaista ja maanpinnan korko on keskimäärin tasolla +120...125. Maanpinnan taso on luontaisesti alimmillaan noin +118 tasolla ja korkeimmillaan noin +130 tasolla. Reunamuodostuman leveys on alueella noin 0,5 km. Maa-ainesten ottamisalue on muodostuman keskiosalla, jossa maa-aineskerrostuman paksuus on useita kymmeniä metrejä.

Ottamistoiminnan aikana on maaperän havaittu olevan pääasiassa hiekkaa ja soraa, jonka seassa on vähäisiä määriä kiviä. Kalliopinnan on havaittu olevan alueella noin tasolla +60...80. Kalliopinta nousee alueella luoteen suuntaan. Ottamisalueen pintamaan paksuuden arvioidaan olevan keskimäärin noin 0,20 m.

Pohja- ja pintavesi

Suunnittelualue sijaitsee I-luokan pohjavesialueella Nastonharju-Uusikylä (0453252 B). Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 10,32 km² ja muodostumisalueen 5,6 km². Ottamisalue on muodostumisalueella, jolta pohjaveden virtaus suuntautuu eteläkaakon suunnassa, noin 2,6 km etäisyydellä sijaitsevaa Alimmaisen vedenottamoaa kohti. Vesi virtaa

ottamon läheisyydessä paksujen hienoaineskerrostumien alapuolella olevassa karkeassa aineksessa paineellisena. Pohjavesialueella on useita maa-ainesten ottamisalueita. Niiden osuus alueen maankäytöstä on kuitenkin verraten pieni.

Lähimmät kaivot on kartoitettu. Kaivojen pinnankorkeus on pääosin tasolla noin +81,3...+81,5, eli likimäärin ottoalueella sijaitsevan putken HP18/13 keskimääräisen vedenpinnan tasolla. Kaivojen vedenpinta on huomattavasti alempana kuin suunniteltu ottotaso, +100. Lähimmän kaivon etäisyys ottoalueen rajasta on noin 110 metriä. Ottamisalueen pohjaveden pintaa ja vedenlaatua on seurattu hyväksytyin tarkkailuohjelman mukaisesti.

Luontoarvot sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet

Alueen luonnonolosuhteita on selvitetty aiempien lupaprosessien yhteydessä ja vuonna 2024 alueella tehtiin luontoselvitys.

Ottamisalueen tila jakautuu siten, että osa on aktiivisen ottamistoiminnan piirissä, osasta on kaadettu puusto ja kuorittu pintamaa ja lähes 1/3 on vielä metsäpeitteistä. Otettua aluetta on maisemoitu/luiskattu kahdesta kohdasta yhteensä noin 1 ha:n alalta.

Alueen luontainen metsätyyppi on pääosin kuiva kangasmetsä, pohjakerroksessa on mm. puolukkaa, sammalta ja jäkälää.

Alueen itäpäädyn jyrkillä ottamisseinämillä pesii satunnaisesti törmäpääskyjä.

Kangasvuokon esiintymistä alueella selvitettiin vuonna 2004. Tällöin kangasvuokkoa tavattiin alueen koillisosassa tien ja ottamisalueen välissä, voimalinjan alla. Ko. alue ei kuulu maa-ainesten ottamisalueeseen, eikä ottamisella siten ole suoraa vaikutusta lajin elinpaikalle.

Biologiensa tekemällä maastokäynnillä 2.5.2013 kangasvuokkoa ei havaittu. Myöhäinen kevät saattoi vaikuttaa asiaan.

Muutoin alueen kasvi- ja eläinlajisto on tavanomainen.

Lahden kaupungin tilaamassa ja Luontoselvitys Metsänen tekemässä palosirkkakartoituksessa ottoalueen koillisreunassa havaittiin yksittäinen palosirkka. Ottoaluetta ei selvityksessä rajattu palosirkan ydinalueeksi. Ottamistoiminnan jatkamiselle jo luvitetulla alueella ei katsota olevan vaikutusta palosirkan elinolosuhteisiin.

Vuonna 2024 alueella tehdyssä luontoselvityksessä ei havaittu uhanalaisia nisäkäs-, hyönteis- tai kasvilajeja.

Alueella ei ole erityisiä suojeluarvoja tai suojeltuja kohteita eikä se kuulu mihinkään suojelualueeseen. Lähistöllä ei ole Natura-alueita. Kohdetta lähin luonnonsuojelualue on Löllänvuoren lehmusmetsä (aluetunnus LTA050042), joka kuuluu luokkaan "Yksityisten maalla olevat suojelualueet". Suojelualue on noin 1,6 km:n etäisyydellä pohjoisluoteen suunnassa.

Kohdealueella ei ole tiedossa olevia kulttuurihistoriallisia suojelukohteita tai muinaisjäänöksiä.

Maisemakuva

Alue sijaitsee Nastolassa ensimmäisen Salpausselän reunamuodostumalla. Reunamuodostuma on suurmaisemassa merkittävä halliten näkymiä laajoille alueille. Ottamisalue sijaitsee harjualueen lähes tasaisella lakiosalla. Paikallisesta ottamistoiminnasta syntyvä maastopainanne ei muuta suurmaisemakuvaa, koska harjun reunamuodostumaa ei "puhkaista".

Lähimaisemassa ottamisalue näkyy metsäpeitteen ja laidoilla olevien pintamaakasojen vuoksi vain paikoitellen vieressä kulkeville Selkolan- ja Ylämaanteille. Ottamisalue ei kuulu suojeltuihin maisema-alueisiin. Ottamisalueella ei ole erityisiä maisema-arvoja. Alueen lähiympäristö on tavanomaista kuivan harjualueen metsämaata.

MAA-AINEKSEN OTTAMISEN KUVAUS

Ottamisalue ja ottamistoiminta

Kaivualue on 30 m päässä tilan rajasta Selkolantien puoleisilla pohjois- ja itälaidoilla. Etelän puolella Ylämaantien suunnassa kaivualue ulottuu 10 m päähän tilan rajasta. Länsilaidalla alue rajautuu kiinteistöön, jolta on aiemmin otettu maa-aineksia. Tähän ei ole aiemminkaan nähty tarpeelliseksi asettaa suojavyöhykettä. Hakijalla on maanomistajan suostumus ottamistoiminnan ulottamiseksi kiinteistörajaan.

Ottamisalue on länsirajaa lukuun ottamatta lähimmillään 5 m tilan rajasta. Ottamisalueessa ei ole mukana jo maisemoidut alueet.

Kaivualueen pinta-ala on yhteensä 11,10 ha ja ottamisalueen pinta-ala 12,14 ha.

Valmiit tuotteet varastoidaan ottamisalueen pohjatasolle eri raekokofraktioita sisältäviin tuotteiden varastokasoihin, joiden korkeus on keskimäärin 4–8 metriä.

Hiekkaa ja soraa voidaan jalostaa seulomalla. Materiaali kuljetetaan pyöräkuormaajalla seulonta-asemalle. Seulonta tehdään kuivaseulontana. Seulottu maa-aines putoaa laitteeseen kiinnitetyille kuljettimille, jotka kasaavat lopputuotteet raekooltaan erilaista ainesta sisältäviin kasoihin.

Murskaukselle on erillinen, toistaiseksi voimassa oleva, ympäristölupa.

Kaivussyvyys

Ottamisalueesta noin 2/3 on avattua hiekka/sorapintaista aluetta ja lähes 1/3 on edelleen metsäpeitteistä. Otettua aluetta on maisemoitu/luiskattu kahdesta kohdasta yhteensä noin 1 ha:n alalta.

Ottaminen lähestyy syvyyssuunnassa luvan mukaista pohjatasoa +100,0 keskiosan ollessa jo tasolla noin +104. Itäosan pohjataso on noin +108 ja länsiosa on vielä metsäpeitteisenä tasolla noin +125...130. Pintamaita on varastoitu alueen laidoilta.

Maa-ainekset otetaan tasoon +100,0 asti. Pohjaveden pinta on alueelle asennetussa pohjavesiputkessa ollut tasolla +81,6, eli ottamistoiminnan jälkeen alueelle jäävän pohjan tason ja pohjavesipinnan välille jää noin 18 m suojakerros.

Otettava kerrospaksuus on enimmillään noin 30 m. Ottamisen pääsuunta on länsi- ja pohjoinen sekä itäosassa itä.

Työkoneet, tukitoiminta-alue ja varautuminen öljyvuotoihin

Toiminnassa käytetään pyöräkuormaajia pintamaan kuorimiseen, siirtokuljetuksiin ja lastauksiin sekä seulontalaitosta kiviainesten seulontaan. Seulonta on hyvin jaksottaista ja sitä tehdään 1...3 kertaa vuodessa 1...5 viikon jaksoina. Muina aikoina seulontalaitteistoa ei säilytetä ottamisalueella.

Työkoneet (ei seulontalaitteita ja murskain) pidetään tukitoiminta-alueella työajan ulkopuolisina aikoina.

Pyöräkuormaajat tankataan tukitoiminta-alueella, jossa on asfalttipinnoite ja lukittu polttoaineen varastorakennus. Työkoneita ei pestä tai huolleta alueella.

Tukitoiminta-alue on rakennettu tasolle +108, josta on etäisyyttä pohjaveteen noin 26 m. Tukitoiminta-alue on noin 10 m x 11 m kokoinen asfaltoitu alue. Asfaltti viettää kohti ritiläkantista sadevesikaivoa. Kaivosta vedet johdetaan I-luokan öljynerottimen ja sulku- ja näytteenottokaivon kautta kivipesään, joka on vuorattu polttoaineita imevällä tekstiilillä. Tekstiili päästää veden läpi, mutta sitoo öljyn. Vesi imeytyy maaperään.

Asfaltin päällä on erillinen tiivis polttoainesäiliön varistorakennus. Rakennus on betoniseinäinen, katettu ja lukittu. Varistorakennus on kooltaan noin 3 m x 7 m ja sen sisällä on kaksivaippainen 9 m³:n kokoinen polttoainesäiliö. Polttoaineen jakelumittari on varistorakennuksen sisällä. Tankattavalle työkoneelle jää tilaa noin 6 m x 10 m. Yösäilytyksessä alueelle mahtuu useampikin kone.

Seulonta tehdään polttoöljykäyttöisellä seulontalaitoksella, jonka käyttöpaikan alapuolinen maaperä suojataan nitrilikumista tai vastaavasta tehtävällä suojarakenteella. Polttoainesäiliön koko on tyypillisesti 180...250 litraa. Seula tankataan käyttöpaikan suojatulla alueella siten, että viereen ajetaan huoltoauto, jonka 200 litran säiliöstä tankataan seulan tankki. Seulan tankkausajaksi mahdolliselle roiskealueelle levitetään polttoaineiden imeytysmatto. Tankkaus tapahtuu 3...8 työpäivän välein ja aina valvotusti.

Huoltoauton säiliö tankataan tukitoiminta-alueen polttoainesäiliöstä tai tuodaan polttoaineen kuljetukseen soveltuvalla säiliöllä jostakin muualta.

Öljytuotteiden varastoinnissa sekä käsittelyssä noudatetaan erityistä varovaisuutta ja huolehditaan, ettei aineita joudu maaperään. Mahdollisten onnettomuuksien vuoksi alueelle varataan öljynimeytysaineita.

Öljyvuototilanteissa toimitaan seuraavasti:

- Vuodosta ilmoitetaan pelastus- ja ympäristöviranomaisille

- Vapaana oleva öljy imeytetään öljynimeytysmateriaaliin tai esim. öljynimeytysmattoon
- Öljyyntynyt maa-aines kaivetaan nopeasti leviämisen estämiseksi ja kuormataan esim. kuorma-auton lavalle tai muulle tiiviille alustalle
- Öljyiset ainekset toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottoipaikkaan
- Onnettomuusalueen maaperän öljypitoisuus tarkistetaan ja tarvittaessa tehdään lisäkaivua.

Liikenne

Alueelle kuljetaan Ylämaantien kautta ja liikenne suuntautuu siitä VT12:lle.

Kuljetukset ja lastaus tapahtuvat pääsääntöisesti arkisin maanantaista perjantaihin 6...22 välisenä aikana ja arkilauantaisin klo 7...16. Satunnaisesti liikennettä voi olla myös muina aikoina. Keskimääräinen liikennemäärä alueelle on noin 1,6 ajoneuvoa tunnissa. Oletuksena on seuraavat: 260 pv vuodessa, 16 h/pv, kuljetuksista valtaosa (arvio 80 %) ajoneuvoyhdistelmiä ja keskimääräinen kuormakoko noin 33 tn. Kulku alueelle on estetty puomilla toiminnan ulkopuolisina aikoina.

Kaivannaisjätteet ja jätehuolto

Toiminnasta syntyvät jätteet ovat pääosin sekajätettä, metalliromua sekä saniteettivesiä. Jätteet toimitetaan luvanvaraisiin vastaanottopaikkoihin tai kierrätykseen.

Pintamaiden varastointia varten perustetaan kaivannaisjätteen jätealueita. Alueita perustetaan kaivalueen laiduille ottamisalueen reunaan. Osa pintamaista käytetään välittömästi hyödyksi otettuja alueita maisemoitaessa. Kaivannaisjätteen jätealueiden pinta-ala on yhteensä noin

2000 m². Enimmillään jätealueiden koko on noin 1000 m². Ennen uusien tekoa vanhoja puretaan.

Jätealueet perustetaan kaivuaueen laitaan osin sen ulkopuolelle kuitenkin ottamisalueelle. Pintamaa läjitetään noin 3...5 m korkeaksi aumaksi, joka toimii samalla kaivuaueen suojevallina. Pintamaa käytetään loppumuotoilussa ja maisemoinnissa.

Kaivannaisjätteen varastoinnin ympäristövaikutukset ovat vähäiset. Kasaan muodostuu nopeasti kasvillisuuspeite, joka ehkäisee eroosiota. Humuspitoisen pintamaan vaikutukset alapuoliseen maahan ovat vähäiset. Varastoidun pintamaakasan poistamisen jälkeen alueelle tehdään tarvittaessa samoja maisemointi- ja istutustoimenpiteitä, kuin muillekin alueille.

MAISEMOINTI JA JÄLKIHOITO

Ottamisalue on jaettu kahteen vaiheeseen, vaiheet on esitetty suunnitelmakartassa. Ottamistoimintaa on aluksi vaiheen I alueella ja maanainesten tultua otetuksi vaihe I maisemoidaan. Sen jälkeen ottamisen edetessä luiskia maisemoidaan jatkuvasti ottamisen edetessä. Myös pohjatasoa maisemoidaan, kun sitä ei enää tarvita ottamistoimintaan.

Soranottoalueen maisemoinnissa tullaan käyttämään alueelle luonteenomaisia kasveja eli pääosin alueen ja sen lähiympäristön kasveja. Ottamisen aikana ja lopulta ottamisen loppuvaiheessa alue muotoillaan vaihtelevin luiskakaltevuuksin ja muiden maastoa elävöittävien muotojen avulla paremmin luonnonmukaisen näköiseksi. Luiskakaltevuudet pyritään saamaan soveltuvien osien kaltevuuteen 1:2...1:3. Rinteitä terassoidaan vesitasapaino huomioiden. Reunaluiskiin ja pohjalle muotoillaan kuoppia, ojia, painanteita, kumpareita ja harjanteita tms. maiseman elävöittämiseksi. Paikoin jätetään seulanperäkivikasvoja ja suurempia kiviä.

Kivien tarkoitus on monipuolistaa alueen mikroilmastoa lisäten paahteisuutta ja kosteusvaihteluita sekä luoda pesä- ja piilopaikkoja hyönteisille, linnuille, pikkunisäkkäille ja matelijoille.

Terassoitujen luiskien yläosiin, pääosin alueen itäreunalle, muotoillaan törmäpääskyille pesimärinteitä. Pesimärinteiden sijoittelussa huomioidaan putoamisvaara (korkeus, mahdollinen aitaus jne.). Törmäpääskyjen rintausten muotoilulla varmistetaan törmäpääskyjen pesimismahdollisuudet alueella.

Törmän edustalle ottamisalueen pohjalle kaivetaan lammikkoa varten painanne. Lammikkoa varten tehtävä painanne vuorataan aluksi hienolla hiekalla ja sen päälle levitetään ja tiivistetään savikerros veden imeytymisen estämiseksi. Hieno hiekka estää savihiukkasten kulkeutumisen pohjaveteen. Lammikosta pyritään tekemään 1...3 m syvä. Lammikko ei ole yhteydessä pohjaveteen ja siten sen vedensaantia pyritään parantamaan muotoilemalla lähimpien rinteiden suunnasta ojapainanteita kohti lampea. Lammen pohjasta ei tehdä tasasyvyistä, jolloin syvemmissä paikoissa esiintyy varmemmin vettä. Lammikko suurentaa ja monipuolistaa kasvi- ja hyönteislajistoa sekä tarjoaa siten myös linnuille ja eläimille paremman elinympäristön.

Uudenkylän ottamisalueen etelään ja länteen viettäville alueille pyritään luomaan pääosin avointa paahderinnettä. Alue muotoillaan ottotoiminnan jälkeen kaltevuuteen 1:2...1:3. Paahdeympäristön pintakerrokseksi ei levitetä pintamaita.

Paahderinteessä pyritään suosimaan lähiympäristössä kasvavia kasveja.

Ottamisalueen eteläosan pohjoisrinteeseen istutetaan hajanaisiin ryhmiin lehti- ja havupuita ja - pensaita. Alueelle ei istuteta yhtenäistä puustoa.

Tällaisia erillisiä puu- /pensasistutusalueita tehdään paikoitellen myös muille alueille. Lammikkoa varjostamaan istutetaan puuntaimia.

Maisemointia tehdään yhdessä ottamistoiminnan kanssa siten, että loppuun otetut alueen osat maisemoidaan välittömästi, kun niitä ei tarvita toiminnan tarpeisiin käsittely- tai varastointialueena.

Ottamisalueen muotoilluille sora-/hiekkapinnoille levitetään alueelta kuorittua pintamaata 0,10...0,15 m kerros, pois lukien paljaaksi jätettävät paahdealueet. Pintamaata ei kuitenkaan levitetä tasaisesti kaikkialle, vaan monimuotoisuutta edistetään myös erilaisilla pintaverhoiluilla. Se erilaistaa myös näiden alueiden kasvilajistoa.

Esitetty maisemointi on osa Rudus LUMO-ohjelmaa, joka on Ruduksen toimintamalli, jossa yhtenä osana ympäristövastuullista toimintaa huomioidaan aiempaa paremmin luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja lisääminen kiviainesalueilla. Tavoitteena on, että alue on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaampi toiminnan päättyessä kuin sen alkaessa. Vastaavaa maisemointia on jo suoritettu useassa Ruduksen toimipaikassa.

TARKKAILUTOIMENPITEET

Kaivualue merkitään maastoon ja korkeustasoja merkitään kaivun edetessä toiminnan ja viranomaisten valvonnan kannalta tarvittavassa laajuudessa.

Vuosittain otetun maa-aineksen määrä ilmoitetaan kuten nykyisinkin suoraan NOTTO-rekisteriin. Toiminnanharjoittaja seuraa melun ja pölyn leviämistä aistinvaraisesti ottamisalueella ja sen ympäristössä.

Pohjaveden tarkkailua jatketaan putkesta HP18/13 nykyisen luvan käytännön mukaisesti.

Havaintoputkien kuntoa havainnoidaan mittauskerroilla. Tarvittaessa putket huuhdellaan ja korjataan. Suoritetut toimenpiteet ja muut merkittävät poikkeamat ja muutokset kirjataan raportteihin. Lisäksi havainnoidaan ottoalueella ja sen ympäristössä tapahtuvaa toimintaa, joka saattaa vaikuttaa pohjaveden pinnan korkeuteen tai pohjaveden laatuun.

Mittaustulokset toimitetaan Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain. Mikäli pohjaveden pinnankorkeudessa tai laadussa tapahtuu oleellisia muutoksia, ilmoitetaan siitä välittömästi ympäristönsuojeluviranomaisille.

TOIMINNAN ARVIOIDUT VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Kyseessä on olemassa oleva maa-ainesten ottoalue ja tällä lupahakemuksella haetaan jatkoa jo luvitetulle alueelle.

Toiminnasta ei aiheudu merkittäviä ympäristövaikutuksia. Suunnittelualue on ollut maa-ainesten ottotoiminnan kohteena jo pitkään, joten alue on jo nykyisellään merkittävästi muuttunut luonnontilaisesta.

Ottamisella on merkittävää vaikutusta lähimaisemaan alueen sisällä ja aivan sen lähellä, mutta ei vaikutusta kaukomaisemaan. Ottamisalue näkyy rajatuille alueille alueen lähelle, lähinnä Selkolantielle. Alueella ei ole erityisiä maisema-arvoja. Siten ottaminen ei turmele kaunista maisemakuvaa. Maisemoinnin jälkeen alue palautuu osittain metsätalousmaaksi, mutta monimuotoisen viimeistelyn vuoksi alkutilannetta monipuolisemmaksi maastoksi.

Alue on I-luokan pohjavesialuetta. Pintavedet imeytyvät pääosin maaperään. Ottamistoiminnan vaikutus pohjaveteen on aiheesta tehtyjen tutkimusten mukaan vähäinen. Toiminnan vaikutukset voivat näkyä lievästi pohjaveden laadussa mm. sähkönjohtavuuden, kloridin ja sulfaatin osalla.

Maa-ainesten ottaminen ei kuitenkaan aiheuta pohjaveden pilaantumista eikä muuta veden laatua talousvedeksi kelpaamattomaksi. Tässä kohteessa ottamisalueen osuus pohjaveden muodostumisalueen pinta-alasta on noin 2,0 %. Ottamisen lievä pohjavesivaikutus ei tule näkymään alueen pohjaveden laadussa tai pinnankorkeudessa.

Lähimpien naapuritalojen vedenhankinta perustuu omien kaivojen varaan. Ottaminen ei vaikuta haitallisesti naapureiden vedenhankintaan.

Toiminnasta aiheutuu kuivana aikana pölyn leviämistä. Toiminta tapahtuu kuopassa ja pääosa pölystä laskeutuu ottamisalueelle. Pölyämistä rajoitetaan tarvittaessa mm. kastelemalla ajoreittien pintaa kuivana aikana. Pölyämistä seurataan aistinvaraisesti ja tarvittaessa pölyn syntymisen ja leviämisen ehkäisemistoimia tehostetaan.

Toiminnasta aiheutuva melu on vähäistä ja jää ympäristössä selvästi melutason ohjearvojen alapuolelle. Murskauksen aiheuttama melu on hieman suurempaa, mutta sekin syntyy kuopan pohjalla eikä aiheuta melutason ohjearvojen ylittymistä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Murskaustoiminnalle on erillinen ympäristölupaa.

Ottamistoiminta aiheuttaa ympäristöön lähinnä melu- ja pölyhaittoja, jotka määrältään ovat vähäiset. Toimintaa kehitetään jatkuvasti pyrkimyksenä vähentää ympäristölle aiheutuvia häiriöitä.

Aiemman ottamisluvan käsittelyn yhteydessä arvioitiin ottamisen vaikutukset alueen eteläpuoliseen rataan. Geoteknisen lausunnon mukaan ottaminen ei aiheuta painumia tai vakavuusongelmia. Nyt suunniteltu ottamistapa vastaa aiempaa.

HAKEMUS TOIMINNAN ALOITTAMISEKSI MAHDOLLISESTA MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Rudus Oy hakee maa-aineslain 21 §:n mukaista lupaa aloittaa maa-ainesten ottaminen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Perusteluna esitetään, että kyseessä on olemassa oleva maa-ainesten ottoalue, jolla on voimassa oleva maa-aineslupa ja erillinen ympäristölupa. Tällä luvalla haetaan jatkoaikaa ottotoiminnan ja maisemoinnin loppuunsaattamiselle. Toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Hakija sitoutuu asettamaan vaadittavan vakuuden, jonka suuruudeksi ehdotetaan 5 000 euroa.

Tarkemmat yksityiskohdat sekä piirustukset on esitetty maa-aineslupahakemuksessa.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on kuulutettu 21.8.2024. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävänä 21.8.–27.9.2024 Lahden palvelutorin Lahti-Pisteessä sekä Lahden kaupungin verkkosivuilla www.lahti.fi/ajankohtaista kohdassa kuulutukset. Naapureilla ja niillä, joiden oikeutta tai etua hakemuksessa esitetty toiminta saattaa koskea, on ollut mahdollisuus muistutuksen tekemiseen. Myös muilla kuin asianosaisilla on ollut mahdollisuus ilmaista mielipiteensä asiasta.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta annettiin yksi muistutus. Muistutuksessa ei vastustettu luvan myöntämistä maa-aineksen otolle.

Lausunnot

Lausuntopyyntöt lähetettiin seuraaville tahoille:

Lahti Aqua Oy, Lahden kaupungin ympäristöterveys, Lahden kaupunkisuunnittelun vastuualue, Hämeen ELY-keskus ja Päijät-Hämeen pelastuslaitos.

Lahti Aqua Oy:n lausunnossa todetaan seuraavaa:

Rudus Oy hakee maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa maa-ainesten ottamiseen kiinteistöltä 532-409-1-1172. Kiinteistö on hakijan omistuksessa, ja se sijaitsee Selkolantien ja Ylämaantien välisellä alueella. Kiinteistölle on myönnetty vuosina 2004 ja 2014 lupa maa-aineksen ottamiselle sekä 2014 ympäristölupa kiviaineksen murskaukselle. Toiminta sijoittuu Nastonharju-Uusikylä B -nimiselle 1-luokan tärkeälle pohjavesialueelle. Hakemuksen mukaisen ottamisalueen pinta-ala on 12,14 ha, josta varsinaista kaivualuetta on 11,10 ha. Ottamisalueesta noin 2/3 on avattua hiekka- /sorapintaista aluetta ja lähes 1/3 on metsäpeitteistä. Avattua aluetta on maisemoitu kahdesta kohdasta yhteensä noin 1 ha alalta. Haettavan aineksen ottomäärä on 1 070 000 m³ ja lupaa haetaan 15 vuodeksi. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 10,32 km² ja muodostumisalueen 5,6 km². Ottamisalue on pohjaveden muodostumisalueella, jolta pohjavesi virtaa Lahti Aqua Oy:n vedenottamo kohti. Lahti Aqua toteaa, että

- Maa-aineksen otto tehtävä siten, että siitä ei aiheudu haittaa pohjaveden laadulle. Ko. pohjavesialueella oleva Lahti Aqua Oy:n vedenottamo on tuotantokäytössä ja keskeinen Nastolan alueen vedenhankinnan kannalta.
- Rudus Oy:n suorittaman pohjaveden laaduntarkkailun tulokset toimitettava myös Lahti Aqua Oy:lle osoitteeseen lahtiaqua@lahtiaqua.fi
- Polttoaineiden säilytys ja käsittely tehtävä siten, ettei siitä aiheudu vaaraa pohja- eikä pintavesille. Öljynerotuskaivo mitoitettava tarpeeksi väljäksi,

ettei polttoainetta pääse karkaamaan siitä rankkasateiden aikana.

Öljynerotuskaivo on tarkastettava ja huollettava säännöllisesti.

- Seulan polttoaineen tankkaus on tehtävä erityistä varovaisuutta noudattaen ja se on ohjeistettava yksityiskohtaisesti. Ohjeita on noudatettava ja ohjeiden noudattamista valvottava.

Lahden kaupungin ympäristöterveydellä ei ollut huomautettavaa Rudus Oy:n hakemukseen, edellyttäen, että toiminta tapahtuu hakemuksessa ilmoitetulla tavalla.

Lahden kaupungin kaupunkisuunnittelu lausuu hakemuksesta seuraavaa:

Alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava. Ottoalue sijoittuu kaavassa maa-ainesten ottoalue/maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (EO/M). Merkintä tarkoittaa, että alue palautuu maa- ja metsätalousalueeksi ottotoiminnan päätymisen ja alueen maisemoinnin jälkeen. Maa-ainesten ottaminen on yleiskaavan mukaista.

Maa-ainesten otosta ei saa aiheutua vaaraa pohjavesiolosuhteiden muutoksille tai pohjaveden laadulle.

Kiinteistölle on myönnetty viimeisin ottolupa vuonna 2014. Alueella ei ole ollut ottotoimintaa nykyisen lupajakson aikana. Alueella on myös toistaiseksi voimassa oleva kivenmurskaamon ympäristölupa.

Alueen maankäytön suunnitelmat eivät ole muuttuneet edellisen luvan myöntämisen jälkeen. Maankäytön näkökulmasta ei ole estettä maa-ainesluvan jatkamiselle.

Hämeen ELY-keskus lausuu hakemuksesta seuraavaa:

Päijät-Hämeen pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen -projektissa (POSKI) alue on luokiteltu maaperän

kiviainesten ottoon osittain soveltuvaksi alueeksi, jolla maa-ainestenotto on mahdollista, jos siitä ei aiheudu vaaraa pohjaveden laadulle tai antoisuudelle eikä ottaminen aiheuta merkittävää luonto- ja maisemiarvojen tuhoutumista, eikä toiminnasta aiheudu asutukselle ja ympäristölle muutakaan merkittävää haittaa tai vaaraa.

Hankealueen ja lähiympäristön luonnonympäristöä on kartoitettu useissa selvityksissä, joiden perusteella ottoalueella on havaintoja luontodirektiivin liitteen IV (a) lajista koivuhiirestä, erityisesti suojeltavaksi lajiksi määritellystä palosirkasta sekä erittäin uhanalaisen (EN) törmäpääskyn pesinnästä. Ottoalueen lähiympäristössä on aiemmin havaittu rauhoitetun kangasvuokon kasvupaikka, mutta kangasvuokkoa ei ole havaittu vuosien 2013 ja 2024 selvityksissä.

Ottotoiminnan vaikutukset em. suojeluarvoihin on arvioitu pääosin kattavasti. Ottaen huomioon, että ottoalue ei kuvauksen perusteella ole koivuhiiren tyypillistä elinympäristöä ja ottoalueen ympäristö jää metsäiseksi, toiminnalla ei ole todennäköisesti vaikutuksia koivuhiiren lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin. Palosirkan kannalta merkittävät ydinalueet on todettu sijaitsevan pääosin junaradan varren ympäristössä, eikä ottotoiminnalla ole merkittäviä vaikutuksia lajin elinympäristöihin.

Törmäpääskyt on huomioitu jälkihoitosuunnitelmassa hyvin, ja esitetyt ratkaisut tukevat lajin pesintämahdollisuuksia alueella ottotoiminnan jälkeen. Törmäpääsky tulee huomioida myös ottotoiminnan aikana vaiheistamalla toiminta niin, että lajille soveltuvia pesintärinteitä on alueella myös toiminnan aikana. Toiminnassa tulee ottaa huomioon, että pesäpaikkojen hävittäminen tai pesinnän häirintä pesintäaikana on kiellettyä luonnonsuojelulain nojalla.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta on mahdollista toteuttaa siten, ettei se ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n rajoitusten kanssa. Lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon seuraavaa:

- Mikäli ottamisalueen läheisyydessä (alle 200 m) sijaitsee talousvesikaivoja, on niiden veden laatu ja pohjaveden pinnankorkeudet selvitettävä ennen ottamistoiminnan jatkumista.
- Pohjaveden pinnantaso tulee seurata neljännesvuosittain (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa) pohjaveden havaintoputkesta HP18/13.
- Soranoton pohjavesivaikutuksia tulee seurata liitteenä olevan ohjeen mukaisesti pohjaveden havaintoputkesta HP18/13. Lisäksi uraani tulee pitää analyysivalikoimassa mukana.
- Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle. Tarkkailuraportin lisäksi tulokset tulee toimittaa pohjavesitietojärjestelmään tallennettavassa muodossa.
- Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueen jälkihoito tulee vaiheistaa niin, että kerralla avoinna olevan ottamisalueen pinta-ala on enintään 4 ha. Kaivua ei saa ulottaa vielä avaamattomille alueille, jos edellä mainittu pinta-ala ylittyy. Alueet, joille ei maisemoinnin yhteydessä levitetä pintamaita ja joiden kasvillisuus ei ole vielä kehittynyt, tulee laskea mukaan avoinna olevaan pinta-alaan.
- Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastualueen lausunto:

Maantien 14501 (Selkolantie) suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Maantien suoja- ja näkemäalueella ei saa muuttaa maanpinnan muotoa eikä tehdä ojitusta tai muuta kaivutyötä siten, että muutoksesta voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle (LjMTL 46 § 2. mom.). Maa-ainesotto toiminta tulee tapahtua kokonaisuudessaan maantien suoja-alueen ulkopuolella.

Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualue muistuttaa, että maa-ainesajoon tarkoitetun liittymän päällystelipan tulee olla vähintään odotustilan, 25 metrin, pituinen. Mikäli ottoalueelle kulkevaa yksityistietä ei ole päällystetty liittymän odotustilan matkalta, tulee liittymä päällystää vähintään 25 metrin matkalta irtokiviaineksen maantielle kulkeutumisen estämiseksi. Liittymän päällystämiseen tulee hakea työ lupa Pirkanmaan ELY-keskuksesta. Hakuohjeet löytyvät osoitteesta: <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/tyolupa-tiealueella-tyoskentelyyn>.

Hakijan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta maantielle 14501. Maantielle kulkeutuneet maa-ainekset on puhdistettava välittömästi. Myöskään pöly ei saa haitata maanteiden liikennettä tai vaarantaa liikenneturvallisuutta. Mikäli maantielle kulkeutuu silmin havaittavaa pölyä, tulee toiminta keskeyttää, kunnes on ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.

Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen myönnetään, on ottamisluvasta viivytyksettä ilmoitettava Hämeen ELY-keskukselle. Ilmoitus pyydetään tekemään sähköisen asioinnin sivustolta löytyvällä uuden maa-aineslupan ilmoituslomakkeella. Lupapäätös ja ottamissuunnitelma sekä mahdolliset muut lupaan liittyvät asiakirjat pyydetään liittämään ilmoituslomakkeeseen tai toimittamaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.hame@ely-keskus.fi.

Jos sähköinen asiointi ei ole mahdollista, tulee asiakirjat toimittaa paperisena.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos esittää lausuntonaan seuraavaa:

1. Hakemuksesta ei käy ilmi, milloin tukitoiminta-alue on rakennettu, minkälainen maaperän suojausrakenne on asfalttipinnoitteen alapuolella ja onko esimerkiksi asfalttipinnoite uusittu.
2. Tukitoiminta-alueesta tulisi esittää pohjapiirros, josta käy ilmi polttoaineen varastorakennuksen sijainti, tukitoiminta-alueen viemärointi (sadevesikaivon, öljynerottimen ja sulku- ja näytteenottokaivon sijainnit) sekä kivipesän sijainti. Piirros auttaa hahmottamaan säiliöautolle jäävää tilaa ja täyttöpaikan sijaintia.
3. Hakemuksesta ei käy ilmi, onko vesien imeyttämiseen tarkoitettu kivipesä pohjavesialueella.
4. Vuotojen hallinnassa tulee huomioida polttoainesäiliön (9 m³) täyttötapahtuman osalta mahdollisen vuodon talteenotto. Hakemuksesta ei käy ilmi, minkä kokoinen allastus muodostuu sulkemalla sulkuventtiili. Hakemusta tulee täydentää näiltä osin. Turvallisuusvaatimusasetuksen 856/2012 52 §:n mukaan allastukseen tulee mahtua suurimman tyhjennettävän kuljetussäiliön tilavuus.
5. Pohjavesialueella polttoainesäiliön vuodonhallinta tulee toteuttaa ns. kaksinkertaisen suojarakenteen avulla, jolloin kaksoisvaippasäiliö sijoitetaan koko vuodon pidättävään suoja-altaaseen tai allastetulle alueelle. Vuotojen hallinnan periaatteita on esitetty esimerkiksi Tukes-oppaassa Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta 2019.
6. Tukitoiminta-alueen ulkopuolisella alueella tapahtuvan laitteiden tankkauksen aikaan tulisi käyttää tiivistä siirrettävää suoja-allasta (tilavuus vähintään tankattava määrä) valumien ja mahdollisen ylitäytön talteen ottamista varten. Imeytysmaton käyttöä suoja-altaan

- asemasta ei pidetä riittävänä ratkaisuna (Tukes-opas Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta 2019).
7. Hakemuksen mukaan seulan tankkaus voidaan tehdä huoltoautossa olevasta säiliöstä. Säiliön tulee olla kuljetukseen hyväksytty VAK-säiliö.
  8. Öljynerottimessa tulee olla vuodonilmaisin ja sen hälytys kytkeä ympärivuorokautiseen valvontaan.
  9. Öljynerottimen ja sulkuventtiilikaivon kansimaalaus tulee tehdä keltaisella huomiovärillä (sulku rusetilla).
  10. Polttoaineen varastorakennuksen ovesa tulee olla merkinnät, joista käy ilmi säiliön sisältö ja sen vaarallisuus (polttoöljyn nimi, säiliön tilavuus ja polttoöljyn varoitusmerkinnät).
  11. Alueelle tulee varat öljyntorjuntakalustoa ja alkusammutuskalusto polttoainesäiliön ja seulontalaitteiston läheisyyteen. Varastosäiliön, huoltoauton kuljetussäiliön ja seulontalaitteiston täyttötapahtumaan, öljyvuotojen ja öljyvahingon varalta tulee olla toimintaohjeet, jotka tulee perehdyttää alueella työskenteleville.

Muilta osin pelastusviranmainen ei ota kantaa maa-aineslupahakemuksen sisältöön.

Väylävirasto lausuu hakemuksesta seuraavaa:

Hakija on hakenut lupaa maa-ainesten ottamiseen Lahden Uusikylässä. Kiinteistö, jolta maa-ainesta otetaan, sijaitsee lähimmillään noin 15 metrin etäisyydellä 1601 Uudenkylän ratapiha – litin kunnanraja radan lähimmästä raiteesta. Lähimmillään maa-aineksen ottoalue on noin 25 metrin etäisyydellä radasta. Kiinteistöllä on ollut maanottotoimintaa vuodesta 2004 alkaen.

Ratalain 37 §:n mukainen rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan keskilinjasta. Mikäli on tarve tehdä maanmuokkausta suoja-alueella,

tulee hakijan ottaa yhteyttä Väylävirastoon. Yhteydenottovaatimus ei koske maisemointitöitä.

Kulku maanotto paikalle kulkee Ylämaantien kautta, joka sijaitsee maanotto paikan ja junaradan välissä. Hakijan on huolehdittava siitä, ettei toiminnasta aiheutuva pöly tai hienoaines leviä ratajohtorakenteisiin, kuten eristimiin eikä radan päällysrakenteeseen. Kuljetuksissa on huolehdittava kuljetusten suojaamisesta ja teiden pölynsidonnasta.

Muutoin Väylävirastolla ei ole rautatiealueen haltijana huomautettavaa hankkeen johdosta. Väylävirasto pyytää saada tiedoksi lupapäätöksen.

Hakijan vastineet

Vastine Hämeen ELY-keskuksen lausuntoon:

Mikäli ottamisalueen läheisyydessä (alle 200 m) sijaitsee talousvesikaivoja, on niiden veden laatu ja pohjaveden pinnankorkeudet selvitettävä ennen ottamistoiminnan jatkumista.

Pohjaveden pinnantaso tulee seurata neljännesvuosittain (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa) pohjaveden havaintoputkesta HP18/13.

Soranoton pohjavesivaikutuksia tulee seurata liitteenä olevan ohjeen mukaisesti pohjaveden havaintoputkesta HP18/13. Lisäksi uraani tulee pitää analyysivalikoimassa mukana.

Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle. Tarkkailuraportin lisäksi tulokset tulee toimittaa pohjavesitietojärjestelmään tallennettavassa muodossa.

Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä.

Rudus Oy:llä ei ole huomautettavaa ELY-keskuksen lausuntoon pohjavesien tarkkailuun liittyen. Pohjavesitarkkailua tehdään lupaehtojen mukaisesti. Kaivotarkkailua esitetään lausunnon mukaisesti tehtävän kertaluontoisesti ennen toiminnan jatkumista.

Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueen jälkihoito tulee vaiheistaa niin, että kerralla avoinna olevan ottamisalueen pinta-ala on enintään 4 ha. Kaivua ei saa ulottaa vielä avaamattomille alueille, jos edellä mainittu pinta-ala ylittyy. Alueet, joille ei maisemoinnin yhteydessä levitetä pintamaita ja joiden kasvillisuus ei ole vielä kehittynyt, tulee laskea mukaan avoinna olevaan pinta-alaan.

Avointa aluetta on tällä hetkellä alueella noin 8 hehtaaria. Kaivuteknisistä syistä, sekä toimintaan ja varastointiin tarvittavasta tilasta johtuen, Rudus Oy katsoo, että jatkossakin alueella tulee voida pitää avoimena 8 hehtaarin verran toiminta-alueita (sisältää myös alueet, joille ei maisemoinnin yhteydessä levitetä pintamaita). Vastaavaa avoimen alueen pinta-alaa on käytetty myös muilla vastaavilla Rudus Oy:n toiminta-alueilla Päijät-Hämeen alueella. Aluetta maisemoidaan vaiheittain heti, kun se teknisesti on mahdollista.

Vastine Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoon:

Maa-ainesajoon tarkoitetun liittymän päällystelipan tulee olla vähintään odotustilan, 25 metrin, pituinen. Mikäli ottoalueelle kulkevaa yksityistietä ei ole päällystetty liittymän odotustilan matkalta, tulee liittymä päällystää vähintään 25 metrin matkalta irtokiviaineksen maantielle kulkeutumisen estämiseksi. Liittymän päällystämiseen tulee hakea työ lupa Pirkanmaan ELY-keskuksesta.

Hakijan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta maantielle 14501. Maantielle kulkeutuneet maa-ainekset on puhdistettava

välittömästi. Myöskään pöly ei saa haitata maanteiden liikennettä tai vaarantaa liikenneturvallisuutta. Mikäli maantielle kulkeutuu silmin havaittavaa pölyä, tulee toiminta keskeyttää, kunnes on ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.

Toiminta-alueelta liitytään sorapintaiselle Ylämaantielle (ei tielle 14501). Rudus Oy ei näin ollen vastaa Ylämaantien ja tien 14501 liittymän rakenteista tai huoltamisesta.

Vastine Lahden ympäristöterveyden lausuntoon:

Lahden ympäristöterveydellä ei ole huomautettavaa Rudus Oy:n hakemukseen, edellyttäen, että toiminta tapahtuu hakemuksessa ilmoitetulla tavalla.

Rudus Oy:llä ei ole huomautettavaa lausuntoon.

Vastine pelastuslaitoksen lausuntoon:

1. Hakemuksesta ei käy ilmi, milloin tukitoiminta-alue on rakennettu, minkälainen maaperän suojausrakenne on asfalttipinnoitteen alapuolella ja onko esimerkiksi asfalttipinnoite uusittu. Hakemusta tulee täydentää näiltä osin.

Asfalttipinnoitetta ei ole uusittu. Pinnoite on hyvässä kunnossa, aluetta ei juurikaan ole käytetty sen rakentamisen jälkeen. Ennen toiminnan aloittamista, tukitoiminta-alueen rakenteen kunto tarkastetaan.

2. Tukitoiminta-alueesta tulisi esittää pohjapiirros, josta käy ilmi polttoaineen varastorakennuksen sijainti, tukitoiminta-alueen viemärointi (sadevesikaivon, öljynerottimen ja sulku- ja näytteenotto- ja viemärikaivon sijainnit) sekä kivipesän sijainti. Piirros auttaa hahmottamaan säiliöautolle jäävää tilaa ja täyttöpaikan sijaintia.

Alla ilmakuva tukitoiminta-alueesta. Kaivorakenteet merkitty sinisellä pallolla. Kivipesän likimääräinen sijainti merkitty oranssilla pallolla.

3. Hakemuksesta ei käy ilmi, onko vesienimeyttämiseen tarkoitettu kivipesä pohjavesialueella.

Kivipesä on pohjavesialueella.

4. Vuotojen hallinnassa tulee huomioida polttoainesäiliön (9 m³) täyttötapahtuman osalta mahdollisen vuodon talteenotto. Hakemuksesta ei käy ilmi, minkä kokoinen allastus muodostuu sulkemalla sulkuventtiili. Hakemusta tulee täydentää näiltä osin. Turvallisuusvaatimusasetuksen 856/2012 § 52 mukaan allastukseen tulee mahtua suurimman tyhjennettävän kuljetussäiliön tilavuus.

Tukitoiminta-alueetta parannetaan ennen toiminnan aloittamista siten, että vaatimus täytetään.

5. Pohjavesialueella polttoainesäiliön vuodonhallinta tulee toteuttaa ns. kaksinkertaisen suojausrakenteen avulla, jolloin kaksoisvaippasäiliö sijoitetaan koko vuodon pidättävään suoja-altaaseen tai allastetulle alueelle. Vuotojen hallinnan periaatteita on esitetty esimerkiksi Tukes-oppaassa Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta 2019.

Kaksoisvaippasäiliö sijoitetaan olemassa olevaan varastorakennukseen, joka toimii samalla allastettuna alueena.

6. Tukitoiminta-alueen ulkopuolisella alueella tapahtuvan laitteiden tankkauksen aikana tulisi käyttää tiivistä siirrettävää suoja-allasta (tilavuus vähintään tankattava määrä) valumien ja mahdollisen ylitäytön talteen ottamista varten. Imeytysmaton käyttöä suoja-altaan asemasta ei pidetä riittävänä ratkaisuna.

Tankkausten aikana käytetään siirrettävää suoja-allasta tai seulojen alustat kalvotetaan.

7. Hakemuksen mukaan seulan tankkaus voidaan tehdä huoltoautossa olevasta säiliöstä. Säiliön tulee olla kuljetukseen hyväksytty VAK-säiliö.

Säiliöt ovat kuljetukseen hyväksytyjä.

8. Öljynerottimessa tulee olla vuodonilmaisin ja sen hälytys kytkeä ympärivuorokautiseen valvontaan.

Öljynerottimissa ei tyypillisesti ole vuodonilmaisinta, vaan niissä on öljytilan täyttymistä ilmoittava hälytinjärjestelmä. Ennen toiminnan aloitusta öljynerottimeen asennetaan kyseinen hälytin. Rudus Oy:n näkemyksen mukaan vuodonilmaisimelle ei ole tarvetta, eikä sellaista ole mahdollista öljynerottimeen asentaa.

9. Öljynerottimen ja sulkuventtiilikaivon kansimaalauksen tulee tehdä keltaisella huomiovärillä (sulku rusetilla).

Tarvittavat merkinnät tehdään ennen toiminnan aloittamista.

10. Polttoaineen varistorakennuksen ovesa tulee olla merkinnät, joista käy ilmi säiliön sisältö ja sen vaarallisuus (polttoöljyn nimi, säiliön tilavuus ja polttoöljyn varoitusmerkinnät).

Tarvittavista merkinnöistä huolehditaan.

11. Alueelle tulee varata öljyntorjuntakalustoa ja alkusammutuskalusto polttoainesäiliön ja seulontalaitteiston läheisyyteen.

Öljyntorjuntakalustoa ja alkusammutuskalustoa varataan alueelle.

12. Varastosäiliön, huoltoauton kuljetussäiliön ja seulontalaitteiston täyttötapahtuman, öljyvuotojen ja öljyvahingon varalta tulee olla toimintaohjeet, jotka tulee perehdyttää alueella työskenteleville.

Toimipaikalla työskentelevien riittävästä perehdytyksestä huolehditaan.

Vastine Lahti Aqua Oy:n lausuntoon:

Maa-aineksen otto tehtävä siten, että siitä ei aiheudu haittaa pohjaveden laadulle. Ko. pohjavesialueella oleva Lahti Aqua Oy:n vedenottamo on tuotantokäytössä ja keskeinen Nastolan alueen vedenhankinnan kannalta.

Rudus Oy:n suorittaman pohjaveden laaduntarkkailun tulokset toimitettava myös Lahti Aqua Oy:lle.

Polttoaineiden säilytys ja käsittely tehtävä siten, ettei siitä aiheudu vaaraa pohja- eikä pintavesille. Öljynerotuskaivon mitoitettava tarpeeksi väljäksi, ettei polttoainetta pääse karkaamaan siitä rankkasateiden aikana.

Öljynerotuskaivo on tarkastettava ja huollettava säännöllisesti.

Seulan polttoaineen tankkaus on tehtävä erityistä varovaisuutta noudattaen ja se on ohjeistettava yksityiskohtaisesti. Ohjeita on noudatettava ja ohjeiden noudattamista valvottava.

Rudus Oy:llä ei ole huomautettavaa Lahti Aquan lausuntoon.

Tarkkailutulokset toimitetaan myös lausunnon antajalle. Polttoaineiden säilytys ja käsittely tehdään lupahakemuksessa esitetyllä tavalla, jolloin vaaraa pohja- eikä pintavesille aiheuteta. Öljynerotuskaivon toiminnasta huolehditaan.

Vastine Väyläviraston lausuntoon:

Ratalain 37 §:n mukainen rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan keskilinjasta. Mikäli on tarve tehdä maanmuokkausta suoja-alueella, tulee hakijan ottaa yhteyttä Väylävirastoon. Yhteydenottovaatimus ei koske maisemointitöitä.

Kulku maanottopaikalle kulkee Ylämaantien kautta, joka sijaitsee maanottopaikan ja junaradan välissä. Hakijan on huolehdittava siitä, ettei toiminnasta aiheutuva pöly tai hienoaines leviä ratajohtorakenteisiin, kuten eristimiin eikä radan päällysrakenteeseen. Kuljetuksissa on huolehdittava kuljetusten suojaamisesta ja teiden pölynsidonnasta.

Rudus Oy:llä ei ole huomautettavaa Väyläviraston lausuntoon. Kun toiminta järjestetään hakemuksessa esitetyllä tavalla, ei haittaa ratarakenteille aiheudu.

Vastine yleiskaavoituksen lausuntoon:

Maa-ainesten otosta ei saa aiheutuva vaaraa pohjavesiolosuhteiden muutoksille tai pohjaveden laadulle.

Alueen maankäytön suunnitelmat eivät ole muuttuneet edellisen luvan myöntämisen jälkeen. Maankäytön näkökulmasta ei ole estettä maa-ainesluvan jatkamiselle.

Rudus Oy:llä ei ole huomautettavaa yleiskaavoituksen lausuntoon.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNNAN RATKAISU

Lupa-aika ja ottomäärä

1. Lupa myönnetään viideksitoista (15) vuodeksi 1 070 000 k-m³:n maa-ainesmäärälle. Vuotuinen ottomäärä on noin 71 333 k-m³. Maa-ainesten ottaminen voidaan aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, lupapäätöstä noudattaen ja vakuuden ollessa voimassa. (MAL 10 §, 21 §)
2. Luvansaajan tulee ilmoittaa vuosittain otettujen maa-ainesten määrä ja laatu tammikuun loppuun mennessä sekä Elinkeino-, liikenne- ja ympäristöhallinnon tietohallintopalveluun että Lahden ympäristönsuojeluviranomaiselle. (MAL 23 a §, 10 §, MAA 9 §)

Vakuus (MAL 11 §, 12§)

3. Ennen maa-ainesten oton aloittamista luvansaajan on asetettava maa-aineslain 11 § ja 12 §:n mukainen vakuus, joka kattaa luvan voimassaoloajan. Vakuuden suuruus on 50 000 euroa. Maa-aineslupa ei ole voimassa ennen kuin vakuus on annettu ja Lahden ympäristöpalvelut on sen hyväksynyt.

Vakuuden on oltava voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty. Lahden ympäristöpalvelut voi tarvittaessa tarkistaa vakuuden suuruutta luvan voimassaoloaikana, mikäli asetetun vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä maa-aineslain mukaisten lupamääräysten suorittamiseksi.

Vakuudeksi hyväksytään joko raha- tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus, rahalaitokseen tehty rahatalletus tai muu valvontaviranomaisen hyväksymä vakuus. Talletustodistukseen tai muuhun irtaimeen panttiin on liitettävä pantinantajan panttaussitoumus ja talletustodistukseen lisäksi pankin sitoumus säilyttää valvontaviranomaiselle panttioikeus talletukseen. Vakuus voidaan vapauttaa vaiheittain valvontaviranomaisen päätöksellä. (MAL 11 §, 12 §)

Kaivu-, rajaus- ja valvontamerkinnet sekä varotoimenpiteet

4. Luvansaajan on noudatettava voimassa olevaa ympäristölupaa ja ottamissuunnitelmaa siltä osin, mitä ei ole esitetty lupamääräyksissä. (MAL 3 §, 11 §, 16 §)
5. Ottamisalueen ympärille tulee jättää suojaetäisyys häiriintyviin kohteisiin. Suojaetäisyyden on oltava vähintään 10 metriä ottamisalueen rajasta naapuritilan rajaan ja olemassa oleviin lähimpiin asuinrakennuksiin vähintään 100 metriä. Ottamisalue voidaan kuitenkin lännessä ulottaa kiinteistön 532-409-5-63 rajalle asti. Ottamisalueen ja naapurin rajan välisellä 10 metrin vyöhykkeellä ei sallita mitään ottamiseen liittyvää toimintaa maisemointia lukuun ottamatta. Rajavyöhykkeen maisemointi on tehtävä siten, että vyöhykkeellä

- mahdollisesti olemassa oleva suojapuusto on pyrittävä säilyttämään.
(MAL 4b §, 11 §, MAA 2 §)
6. Ennen ottamistoiminnan aloittamista on sekä ottamisalueen että kaivualueen rajat merkittävä selvästi maastoon valvontaa varten. Ottamisalueelle asetettava kiinteät ja tukevat korkeusmerkinnät, joista sekä maa-ainesten ottaja että valvontaviranomainen voivat seurata ottamistoiminnan etenemistä. (MAL 11 §, 14 §, MAA 2 §, 7 §)
  7. Maa-ainesten ottamista ei saa ulottaa tasoa +100 alemmaksi. Mikäli kallio nousee tämän tason yläpuolelle, on kallion päälle jätettävä vähintään metrin paksuinen maakerros. (MAL 3 §, 11 §)
  8. Ottamisen aikaisista jyrkistä luiskista on varoitettava ja huolehdittava siitä, ettei kaivualueelle pääse muodostumaan sortumavaaraa aiheuttavia jyrkkiä luiskia tai talvella routalippoja. (MAL 11 §, MAA 2 §, 7 §)
  9. Asiattomien pääsy kaivualueelle on estettävä katkaisemalla tarpeettomat kulkuväylät vankoin puomein tai massiivisilla esteillä. Luvaton liikkuminen alueella on kiellettävä ja ilmoitettava siitä näkyvästi. (MAL 11 §, MAA 2 §, 7 §)
  10. Toiminnasta syntyvän melun ja pölyn leviämistä on estettävä käyttämällä parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja parhaita käytäntöjä. (MAL 11 §)

Asutukselle ja liikenteelle aiheutuvan haitan vähentäminen

11. Toiminta ottamisalueella ja ottamisalueen liittymätiet sekä kuljetukset on hoidettava siten, että toiminnasta aiheutuvat maisema, pöly-, melu- ja värinähaitat ovat mahdollisimman vähäisiä ja siten, ettei toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Ilman kasvillisuutta olevaa hiekkapintaista ottamisaluetta ja työmaatietä on niiden pölytessä tarvittaessa kasteltava suolattomalla vedellä silloinkin, kun alueella ei ole aktiivista toimintaa. (MAL 3 §, 11 §, MAA 2 §)

Vesien, maaperän ja luontoarvojen suojelu

12. Maa-ainesten ottaminen on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu pohjaveden, pintavesien tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Alueen rintauksiin ei saa sijoittaa pohjaveden muodostumisen ja maisemoinnin kannalta alkuperäistä maa-ainesta hienojakoisempaa tai heikkolaatuisempaa maa-ainesta. (MAL 3 §, 11 §, MAA 2 §, 5 §)
13. Törmäpääskyjen pesintärinteitä on suojeltava myös ottamistoiminnan aikana ja on otettava huomioon, että pesäpaikkojen hävittäminen tai pesinnän hävittäminen tai pesinnän häirintä pesintäaikana on kiellettyä luonnonsuojelulain nojalla. (LSL 70 §)

Pohjaveden tarkkailu

14. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee kertaluontoisesti ottoalueen eteläpuolella VT12 ja rautatien välisellä alueella sijaitsevien asuinkiinteistöjen talousvesikaivojen vedenpinnan korkeudet mitata ja ottaa talousvesikaivoista vesinäytteet, joista tulee analysoida ELY-keskuksen 27.4.2022 soranoton pohjavesivaikutusten seurantasuosituksessa listatut suppeat analyysit. (MAL 3 §, 11 §, MAA 6 §)

15. Maa-aineksenoton vaikutusta pohjaveden laatuun on seurattava pohjavesiputkesta HP 18/13 kerran vuodessa ELY-keskuksen 27.4.2022 antaman soranoton pohjavesivaikutusten seurantasuosituksen mukaan. Analyysivalikoimaan tulee lisätä uraani. Pohjaveden pinnantasoa on mitattava kolmen kuukauden välein. Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa sähköisesti vuosittain helmikuun loppuun mennessä Lahden ympäristöpalveluille, ymparistopalvelut@lahti.fi, Hämeen ELY-keskukselle, kirjaamo.hame@ely-keskus.fi ja Lahti Aqua Oy:lle lahtiaqua@lahtiaqua.fi (MAL 3 §, 11 §, MAA 2 §, 6 §)

16. Toiminnanharjoittajan on osallistuttava pohjaveden laadun yhteistarkkailuun, jos sellainen järjestetään alueella. (MAA 6 §)

Poltonesteet ja vaaralliset aineet

17. Alueella käytettävien vaarallisten aineiden varastointi sekä koneiden ja laitteiden sijoitus, säilytys ja tankkaus on järjestettävä siten, ettei toiminnasta aiheudu pohjaveden, pintaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa. Vaarallisten aineiden valuminen ympäristöön on estettävä mahdollisissa onnettomuustilanteissa sekä säiliöiden tai laitteistojen rikkoutuessa. Mikäli ottotoiminnassa on pitkiä taukoja, tulee vaarallisten aineiden varastointia alueella välttää ja poltonestesäiliö tyhjentää. (MAL 11 §)

18. Alueella säilytettävät muut vaaralliset aineet, kuten poltto- ja voiteluaineet, on sijoitettava katoksella varustettuun, lukittuun, säilytettävien aineiden tilavuutta vastaavaan, reunoiltaan korotettuun sekä nesteitä läpäisemättömään tiiviiseen suoja-altaaseen. Hulevesien pääsy suoja-altaaseen on estettävä. (MAL 11 §)

19. Polttoainesäiliöiden on oltava hyväkuntoisia kaksoisvaippasäiliöitä ja niiden on kestävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöihin törmääminen on estettävä. Säiliöt on varustettava tyyppikilvellä, laponestolla, ilmaputkella, lukittavalla täyttöaukolla sekä ylitäytönestimellä. Säiliön polttoaineletkulla on oltava kannaketeline. Säiliössä on oltava lukittava pumppu sekä lukittavilla sulkuventtiileillä varustettu tankkauslaitteisto (lukittava pistooli tai vastaava) työajan ulkopuolella tapahtuvan asiattoman käytön estämiseksi. Säiliön käyttövarusteet on säilytettävä lukittavassa suojakotelossa. (MAL 11 §)
20. Työkoneiden pidempiaikaista säilytystä alueella toiminta-ajan ulkopuolella vartioimattomina on vältettävä. Mikäli työkoneita säilytetään toiminta-alueella, on ne pidettävä lukittuina tiivispohjaisella tukitoiminta-alueella. Toiminta on järjestettävä siten, että työkoneiden tai muiden laitteistojen rikkoutuessa aineiden valuminen ja liukeneminen ympäristöön on estetty. (MAL 11 §, MAA 2 §)
21. Alueella ei saa huoltaa koneita tai laitteita. (MAL 11 §)
22. Tukitoiminta-alueen sekä murskaus- ja seulontalaitteistojen vuotojenhallinta tulee järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Suojausrakenteen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava, että työkoneiden polttoaineen tankkauksen aikana tapahtuvat mahdolliset vuodot kerääntyvät suojatulle alueelle. Seulontalaitteiston ja työkoneiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta. Suunnitelma

suojausrakenteista tulee toimittaa Lahden ympäristöpalveluille vähintään 3 viikkoa ennen rakenteiden asentamista. (MAL 11 §)

23. Tukitoiminta-alueen hulevedet on käsiteltävä ottosuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Öljynerotuskaivo on varustettava öljytilan täyttymisestä ilmoittavalla hälytinjärjestelmällä. Öljynerotinkaivon kansi tulee maalata kokonaan keltaisella ja sulkukaivo keltaisella rusetilla. Öljynerotuskaivo on pidettävä toimintakykyisenä huoltamalla sitä säännöllisesti ja sen tyhjennyksistä sekä huolto- ja korjaustoimenpiteistä on pidettävä kirjaa. (MAL 11 §)
24. Mikäli alueella tapahtuu öljyvahinko tai muun ympäristölle vaarallisen aineen vuoto, on siitä viipymättä ilmoitettava pelastusviranomaiselle ja Lahden kaupungin ympäristöpalveluille sekä ryhdyttävä välittömästi toimiin vahingon leviämisen estämiseksi. Vahinkoja varten alueelle on varattava helposti saataville riittävästi imeytysainetta ja työntekijät on koulutettava toimimaan oikein vahinkotilanteissa. Työkoneissa ja laitteissa on oltava pelastus- ja ympäristöviranomaisen yhteystiedot sekä opastus mahdollisia vaaratilanteita varten. (MAL 11 §)

Jälkihoito, maisemointi ja lopputarkastus

25. Koko ottamisalueen jälkihoitotöiden on oltava valmiit luvan voimassaoloaikana. Jos ottamisalueen maisemointiin tähtääviä jälkihoitotoimenpiteitä ei ole aloitettu viimeistään vuotta ennen sitä ajankohtaa, jolloin maa-ainesluvan mukaan jälkihoito on oltava suoritettu, korotetaan perittävää valvontamaksua maa-ainestaksan mukaisesti 30 %. (MAL 3 §, 5 §, 11 §, MAA 2 §)

26. Jälkihoito tulee toteuttaa hakemuksessa ja ottosuunnitelmassa esitetysti. Ottamisalueen pohjalla ja luiskissa ei saa suorittaa massanvaihtoja. Kaivu tulee suorittaa siten, että luiskat on loivennettavissa rintauksen yläosasta saatavilla massoilla. Törmäpääskyjen pesintään tarkoitetun jyrkännealueen yläosaan tulee rakentaa ottosuunnitelman mukaisesti aita, jota tulee ylläpitää myös maisemoinnin jälkeen. (MAL 11 §)
27. Alueelle ei saa tuoda maa-ainesta muualta ilman valvontaviranomaisen suostumusta. Alueen humuskerroksen palauttamiseen voidaan käyttää alueen ulkopuolisia puhtaita humusmaita, mutta niiden puhtaus on varmistettava ja massojen käytöstä on sovittava etukäteen Lahden kaupungin ympäristöpalveluiden kanssa. Maiden lähtöpaikoista, määrästä sekä laadusta on pidettävä kirjaa. Kirjanpito on näytettävä valvovalle viranomaiselle vuositarkastuksen yhteydessä. (MAL 11 §)
28. Maa-ainesluvan voimassaoloajan päättyessä luvansaajan on pyydettävä lopputarkastusta maa-ainesten ottoa valvovalta viranomaiselta. Lopputarkastuksessa selvitetään onko maa-ainesluvan lupaehtoja noudatettu. Lisäksi alueella on suoritettava jälkitarkastus 3 vuoden kuluttua lopputarkastuksesta. Jälkitarkastuksessa selvitetään, ovatko istutukset onnistuneet. Luvansaajan on pyydettävä jälkitarkastusta valvovalta viranomaiselta. (MAL 3 §, 5 § ja 11 §, MAA 2 §, 7 §)
29. Pohjaveden tarkkailua tulee jatkaa 3 vuotta ottamisen päätyttyä määräyksen 15. mukaisesti. (MAL 555/1981: 11 §; VNA 926/2005: 6 §, 7 §)

Ottajan korvausvelvollisuus

30. Luvansaaja vastaa korvausvelvoitteista, jotka maa-ainesten ottamisesta saattavat aiheutua. (MAL 9 §)

PERUSTELUT

Maa-ainelain 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-ainelain 3 §:n 1 momentissa rajoitetaan ainesten ottamista siten, ettei aineksia saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista; luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Maa-ainelain 3 §:n 2 momentissa edellytetään, että alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Maa-ainelain 3 §:n 3 momentti rajoittaa maa-ainesten ottamista meren tai vesistön rantavyöhykkeeltä.

Maa-ainelain 3 §:n 4 momentissa edellytetään, että ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesientymää hyödynnetään säästeliäästi ja

taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

YKSILÖIDYT PERUSTELUT

Lupa maa-ainesten ottamiseen on mahdollista myöntää maa-aineslain 10 §:n mukaan määräajaksi, yleensä enintään 10 vuodeksi. Erityisistä syistä lupa voidaan myöntää enintään 15 vuodeksi. Erityisinä syinä pidetään hankkeen laajuutta, esitetyn suunnitelman laatua ja muita maa-aineksen ottamisessa huomioon otettavia seikkoja sekä sitä, että ottaminen kohdistuu maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesottamiseen varatulle alueelle (MAL 10 §:n 2 momentti). Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena 15 vuodeksi. (lupamääräys 1)

Ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöstä noudattaen ennen kuin päätös on saanut lainvoiman. Luvan vakuuden on oltava voimassa luvan antopäivästä lähtien. Luvan täytäntöönpano ei tee muutoksen hakua hyödyttömäksi, sillä maa-ainesten ottoalue vastaa sijainniltaan, laajuudeltaan ja syvyysulottuvuudeltaan aiempaa lupa-aluetta. Luvan vakuuden on oltava niin suuri, että sillä voidaan korvata ne haitat, vahingot ja kustannukset, jonka lupamääräysten noudattamatta jättäminen voi aiheuttaa. Vakuuden määrän laskennassa on hyödynnetty vuoden 2023 maa-ainesten ottaminen, opas ainesten kestävään käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisu 2023:30) esitettyjä vakuuden keskimääräisiä hintoja. (lupamääräys 1,3)

Maa-ainesluvan haltijan tulee vuosittain ilmoittaa maa-aineslain 23 a §:n mukaisesti lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu. (lupamääräys 2)

Ottamissuunnitelman noudattamista koskevalla määräyksellä vältetään ja rajoitetaan maa-ainesten ottamisesta aiheutuvia haittoja. Muutoin tulee noudattaa ympäristölupaa tai ottamissuunnitelmaa. (lupamääräys 4)

Maa-ainekset on otettava ottamissuunnitelmaan merkityltä, tarkoin rajatulta alueelta. Jotta valvontaviranomaisen on mahdollista valvoa maa-ainesten ottoa maa-aineslain 14 §:ssä ja maa-ainesasetuksen 7 §:n edellyttämällä tavalla, on ottamisalueelle asennettava riittävä määrä kestäviä ottamisalueen pohjataso korkeusmerkintöjä. Jotta lupa-alueen ylityksiä ei pääse tapahtumaan ottamisen aikana, on kaivuraja merkittävä maastoon maa-aineslain 11 §:n mukaisesti ennen ottamistoiminnan aloittamista. Suojaetäisyys naapuritilan raja on Ympäristöministeriön ohjeen mukainen. (lupamääräykset 5 ja 6)

Pohjaveden muodostumisedellytyksiä ja laatua pyritään turvaamaan rajoittamalla ottamissyvyyttä ja säilyttämällä pohjaveden muodostumisedellytykset riittävän paksussa alkuperäisessä maa-aineksessa. Massanvaihtokiellolla estetään pohjaveden muodostumisen kannalta alueen alkuperäistä maa-ainesta heikompilaatuisen maamassan sijoittaminen kuopan pohjalle ja rintauksiin. (lupamääräys 7)

Jyrkät rintaukset aiheuttavat putoamisriskin. Asiattomilta pääsy alueelle on kiellettävä maa-aineslain 11 §:n perusteella ja putoamisriskistä on varoitettava alueella liikkuvia. (lupamääräykset 8 ja 9)

Maa-ainesluvan saajan on maa-aineslain 3 §:n mukaan suunniteltava ja järjestettävä ainesten ottaminen niin, ettei toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. (lupamääräys 10)

Liikenne ottoalueelle ja sieltä pois on järjestettävä muuta liikennettä vaarantamatta. Lupamääräys maa-ainesten kulkeutumisesta Ylämaantien

ja Selkolantien liittymäalueelle ja niiden puhdistusvelvollisuudesta on annettu maantien turvallisen käytön varmistamiseksi. (lupamääräys 11)

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee tärkeällä, vedenhankintaan käytetyllä pohjavesialueella, jossa ovat voimassa ohjeelliset maakuntakaavan suunnittelu- ja suojelumääräykset, jotka korostavat alueen pohjaveden suojelun merkitystä vedenhankinnan kannalta. Myös maa-aineslupahakemuksesta annetuissa lausunnoissa on kiinnitetty huomiota pohjaveden suojeluun. Lupa-alueella on hyvin vettä läpäiseviä sora- ja hiekkakerroksia, mitkä muodostavat otolliset maaperäolosuhteet pohjaveden muodostumiselle. Laaja-alaisen soranoton on todettu ympäristöhallinnossa tehtyjen tutkimusten perusteella lisäävän pohjaveden laadun ja pinnan korkeuden vaihtelua sekä pohjaveden pilaantumiseriskiä. (lupamääräys 12)

Alueella on todettu törmäpääskyjen pesiä. Päätökseen on annettu lupamääräys pesien ja lintujen suojelemiseksi luonnonsuojelulain mukaisesti. (lupamääräys 13)

Alueella syntyvän pohjaveden virtauksen on arvioitu suuntautuvan pohjoisesta etelään kohti Alimmaisen vedenottamo. Nastolassa Salpausselällä on tehty pohjavesitutkimuksia Finnish Consulting Group Oy:n toimesta 27.3.2014. Painovoimamittausten perusteella on määritelty pohjavedenjakajan kulkevan ottoalueen pohjoisreunalla ja osittain sen läpi. (lupamääräys 14 ja 15)

Pohjavesinäytteenotto on tehtävä asiantuntevasti, jotta saadaan laadukkaita ja vertailukelpoisia mittaustuloksia. (lupamääräys 14 ja 15)

Pohjavesitietojen toimittaminen Lahden kaupungin ympäristöpalveluille, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Lahti Aqualle on tarpeen valvonnallisista syistä. (lupamääräys 15)

Pohjavesialueen pohjavesiä tarkkaillaan pääosin luvanhaltijoittain.

Pohjaveden suojeleminen on kuitenkin lähtökohtaisesti tehokkainta järjestää siten, että kerätään olemassa olevat pohjavesitiedot yhteen ja tarkkaillaan koordinoitusti pohjavesiä kokonaisuutena. (lupamääräys 16).

Maaperän sekä pinta- ja pohjavesien likaantumiseriskiä aiheuttavat etenkin maa-aineksen ottamisalueiden työkoneissa käytetyt polttoaineet ja niiden varastointi. Polttoaineiden käsittely- ja säilytysmääräyksillä varmistetaan maa-ainelain 11 §:n ja maa-ainesasetuksen 2 §:n mukaisesti, etteivät polttoaineet aiheuta maaperän tai pinta- ja pohjavesien likaantumiseriskiä. Polttonesteiden, kemikaalien ja vaarallisten jätteiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta, jotta näiden aineiden joutuminen maaperään voidaan estää. (lupamääräykset 17–24)

Jälkihoitotyöt on toteutettava luvan voimassaoloaikana, jotta niiden toteutumista voidaan valvoa. (lupamääräys 25)

Maa-ainesasetuksen 2 §:ssä on esitetty maa-ainelupahakemuksen ja sen liitteeksi vaadittavan maa-ainelain 5 §:n mukaisen ottamissuunnitelman sisältö. Asetuksen 2 §:n mukaan suunnitelmassa on esitettävä mm. ottamisalueen jälkihoito ja arvio jälkihoitokustannuksista sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhempi käyttö. Maa-ainelain 3 §:n mukaan ottaminen on suoritettava siten, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi. (lupamääräykset 26)

1-luokan pohjavesialueella jälkihoidon ensisijainen tehtävä on pohjaveden suojeleminen. Hakija esittää alueen maisemointia luonnon monimuotoisuuden turvaamisen huomioivalla tavalla ja haluaa toteuttaa alueella erilaisia Rudus Lumo-ohjelmaan liittyviä maisemointitapoja. Ohjelman tavoitteena on, että alue on luonnon monimuotoisuuden

kannalta arvokkaampi toiminnan päättyessä kuin sen alkaessa. Maisemoinnissa tullaan mm. jättämään törmäpääskyjen pesintään sopivia rintauksia, tekemään alueelle lammikko, palauttamaan alkuperäisiä harjukasveja sekä muotoilemaan maastoa moninaisesti jättäen alueelle myös kiviä luomaan pesä- ja piilopaikkoja hyönteisille, linnuille, pikkunisäkkäille ja matelijoille. Maisemoinnin toteuttaminen luvassa esitetyllä tavalla parantaa alueen luonnon monimuotoisuutta eikä se vaaranna alueen pohjaveden laatua. (lupamääräys 27)

Kiinteistöä ei saa käyttää maankaatopaikkana eikä lupa-alueen massoja saa vaihtaa, vaan luiskien loivennukset ja maisemointi tulee tehdä pääsääntöisesti lupa-alueelta kuorituilla ja jyrkistä rintauksista luiskatuilla massoilla. Koska ottamisen alussa kuorittu orgaaninen pintamaa ei normaalisti riitä uuden maannoksen rakentamiseen, voi luvansaaja tuoda rajoitetusti ja valvotusti puhtaita humusmaita alueen ulkopuolelta uuden kasvualustan muodostamiseen jälkihoitovaiheessa. Mikäli ottamisalueen ulkopuolelta halutaan tuoda maamassoja alueen jälkihoitoa varten, on niiden puhtaudesta ja sopivuudesta rakentamiseen varmistuttava. Lupamääräyksellä varmistetaan, etteivät nämä massat aiheuta pohjaveden pilaantumisvaaraa tai lähialueen asutukselle maa-aineslain 3 §:n mukaista haittaa. (lupamääräys 27)

Lopputarkastuksessa on mahdollista todeta maa-ainesasetuksen 7 §:n ja 8 §:n mukaisesti, onko luvansaaja noudattanut asetettuja lupaehtoja lupa-aikana ja voidaanko asetettu vakuus palauttaa. (lupamääräys 28)

Jälkihoidon ja pohjaveden tilan jatkoseurantalla varmistetaan, että maisemointi toteutuu käytännössä suunnitellulla tavalla ja ettei maisemoinnista ole aiheutunut vaaraa pohjavedelle tai uhanalaisille eliöille. (lupamääräys 29)

Maa-ainelain 9 §:ssä todetaan, että jos aineiden ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on haittaa kärsineen kiinteistön omistajalla tai haltijalla oikeus saada aineiden ottajalta täysi korvaus haitasta, joka aineiden ottamisesta hänelle aiheutuu. Korvausta on vaadittava viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta. (lupamääräys 30)

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET

Maa-ainelaki (555/1981)

VN asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta (442/2014)

Maa-ainesten kestävä käyttö, Opas maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten, Ympäristöhallinnon ohjeita 1, Ympäristöministeriö, Helsinki 2023

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

LUVAN KÄSITTELYMAKSU

Hakemus maa-aineksenotosta on tullut vireille 8.8.2023, joten tästä päätöksestä peritään Lahden kaupungin ympäristölautakunnalle maa-ainelupakäsittelystä aiheutuvat kulut maa-ainestaksan 1 § ja 2 § (Lahden kaupungin ympäristölautakunta 19.1.2021) mukaisesti.

Perusmaksu hakemuksen ja suunnitelman tarkastamisesta on **441,00 €**.

Hakemuksen tarkastusmaksu lasketaan hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan 0,007 €/m³, kun myönnetty ottomäärä on alle 1 000 000 k-m³. Yli 1 000 000 k-m³:n osalta tilavuuden mukainen maksu on 50 % edellisestä. Koska hakemuksen suunniteltu maa-aineksen ottomäärä on 1 070 000 k-m³ on maa-ainesmäärän mukainen tarkastusmaksu siten $(1\,000\,000 \times 0,007) + (70\,000 \times 0,007 \times 0,5) = 7\,245,00$ €.

Naapurien kuulemisesta peritään naapuria kohden 52,50 euroa eli 5 naapuria x 50 euroa = **262,50 €**.

Maksu vakuuden hyväksymisestä ja tarkastamisesta on **105 €**.

Luvan käsittelymaksu on yhteensä **8 053,50 €**.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote lausunnon antajat:

- Hämeen ELY-keskus, kirjaamo.hame@ely-keskus.fi
- Lahden ympäristöterveys, karoliina.viitamaki@lahti.fi
- Lahti Aqua, lahtiaqua@lahtiaqua.fi
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos, phpela@pajatha.fi
- Väylävirasto, kirjaamo@vayla.fi
- Lahden kaupunkisuunnittelu, sanna.suokas@lahti.fi

Kuulutus

Lehtikuulutus

Laskutus lainvoimaisen päätöksen jälkeen Provincialle

